

una vez más la lírica de los trovadores y añade los textos narrativos en verso. Con esta Concordancia Ricketts impulsó con éxito los estudios occitanos medievales. Se trata de una obra de referencia mundial. En el momento de su fallecimiento Ricketts trabajaba aún en el tercer CD, el COM3, dedicado a la producción medieval occitana en prosa, que ilustra particularmente bien la variedad dialectal del dominio occitano. No obstante, se espera que esta obra sea próximamente editada.

Peter Ricketts fue, pues, un maestro y un ejemplo de dedicación incansable al trabajo. Pero también, como ser humano que era, conoció la enfermedad. Mas lejos de quedarse atrapado en ella, la superó de manera asombrosa hasta el punto de iniciar lo que él solía denominar con agrado: *su segunda vida*. A partir de ella se produjo un punto de inflexión en la tarea investigadora de Ricketts: concibió la *Concordance* ya referida y retomó los trabajos del *Breviari*. Su actividad se tornó imparable hasta el fin de sus días, no sólo en su habitual quehacer como investigador sino también en su asistencia constante a congresos, coloquios, *trobadas*... Nos ha dejado un legado considerable y una serie de proyectos que deberán ser finalizados. Dominique Billy en su necrológica desvela que el COM3 será terminado en Toulouse, que la introducción y el glosario del *Breviari* correrán a cargo de Cyril Hershon, etc.

La energía de Ricketts nos acompañará y alentará siempre. No volveremos a verlo en los congresos de *l'A.I.E.O.*, coloquios y jornadas a los que siempre asistía con interés, y donde era pródigo en sentido del humor y generosos consejos. Quienes tuvieron trato personal con él no volverán a recibir sus llamadas de teléfono para tratar tal o cual asunto, pero en quienes lo conocieron y siguieron habrá quedado bien grabado su profundo amor por la vida. Por este motivo, el homenaje que le dispensó l'*Association Internationale d'Études Occitanes*, en su último Congreso de Lleida (junio 2014) se produjo en el momento del Banquete final (20 de junio). Asimismo, y como prueba de que las obras inacabadas de Ricketts verán la luz, el prof. Walter Meliga, presidente de *l'Association Internationale d'Études Occitanes* hasta junio de 2014, presentó en el homenaje que la Asociación tributó a Ricketts, a "nuestro" Peter, la edición de «Les deux *sirventés* de *Peire de Bussignac* (PC 332, 1 et 2). Édition critique, traduction et notes», a cargo de los profesores Meliga y Sergio Vatteroni.⁶ Es probable que esta iniciativa hubiese sido del agrado de Peter Ricketts, *Peter* para sus amigos.

Desde la Universidad de Oviedo, donde nos visitó el 26 de octubre de 2011 e impartió una conferencia titulada: «La pastorela medieval francesa y su posteridad» (*Archivum*, LXI-LXII, 2011-2012, p. 339-376),⁷ le recordaremos *siempre*.

Rosa Mª MEDINA GRANDA
Universidad de Oviedo

PATRICIA J. BOEHNE
(1940-2013)

El 29 de juny de 2013 va morir al poble de King of Prussia, Pennsylvania (EUA), la distingida catalanista i hispanista Patricia J. Boehne, després d'una llarga i valenta lluita contra la malaltia d'Alzheimer. De nacionalitat nord-americana, les seves circumstàncies familiars, i concretament la professió del seu pare Jean Graffis, un corresponsal de premsa a Europa, foren el motiu del fet que Patricia nasqués a París el 4 de febrer de 1940. Als quatre mesos d'edat ella, juntament amb els seus pares, van participar en l'evacuació de París davant l'ocupació imminent de la capital francesa

6. *Hommage à Peter T. Ricketts, à l'occasion du XIe Congrès International de l'AIEO, Lérida/Lhèida, 20 juin 2014*, Edizioni dell'Orso, Alessandria, 2014.

7. Su único artículo en castellano.

per les tropes alemanyes. Mare i filla van aconseguir fugir als Estats Units a través d'Espanya i Portugal. El pare, que s'havia desplaçat després a Berlín a fi d'enllestir una sèrie de reportatges sobre la guerra, hi fou detingut per la Gestapo l'11 de desembre de 1941, i al cap de pocs dies fou tancat en un camp de concentració a Nauheim. Sols alguns mesos més tard va poder sortir-ne i reunir-se amb la resta de la família als Estats Units gràcies a un intercanvi de periodistes alemanys i americans. Un cop acabada la guerra, la família Graffis va tornar a França, i després va passar diversos anys a Haití, al Marroc i a diferents països de l'Àfrica central.

Patricia va estudiar lletres a la Universitat d'Indiana (Bloomington, Indiana, EUA), la universitat pública més important de l'estat d'on procedien els seus pares i la mateixa on havia estudiat el seu pare. Fou també en aquesta universitat on va conèixer Edward G. Boehne, el qual aleshores era un alumne del Departament d'Econòmiques i que més endavant esdevindria el seu marit i company constant. A la Universitat d'Indiana Patricia va especialitzar-se en filologia castellana amb una subconcentració en francès i en rus. Hi va iniciar alhora l'estudi de la llengua i la literatura catalanes sota el mestratge del Dr. Josep Roca-Pons. L'any 1969 es va doctorar en literatura hispànica amb la presentació de la tesi «*Dream and Fantasy in 14th and 15th Century Catalan Prose*», la qual fou dirigida pel mateix professor Roca-Pons i va constituir la primera tesi doctoral de tema català presentada en aquella universitat. Ultra això, i a prec de la doctoranda mateixa, la tesi es va defensar en català davant del jurat format per diversos professors del Departament d'Espanyol i Portuguès.

Abans de presentar la tesi doctoral Patricia Boehne ja havia iniciat la seva activitat docent a la Bradley University (Peoria, Illinois: 1963-1965) i al Franklin and Marshall College (Lancaster, Pennsylvania: 1968-1970) com a professora d'espanyol i de francès. L'any 1970 va incorporar-se a la Facultat de Lletres d'Eastern College (actualment Eastern University, St. Davids, Pennsylvania) on va exercir de catedràtica d'espanyol i on també va ensenyar francès, rus, provençal i alguna classe d'introducció a la lingüística, a més de ser directora del programa de llengües romàniques, fins a la seva jubilació el 2000. Entre d'altres activitats professionals que va desenvolupar cal destacar la seva actuació com a membre de diverses associacions acadèmiques de caràcter nacional i internacional, com ara la Modern Language Society of America (MLA), l'American Association of Teachers of Spanish and Portuguese (AATSP), l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC), i, especialment, la North American Catalan Society (NACS) de la qual fou presidenta entre 1993 i 1995.

Si bé Patricia Boehne havia encetat la seva carrera acadèmica com a medievalista amb investigacions i publicacions sobre Ausiàs March, Anselm Turmeda, Ramon Llull o Joanot Martorell, ben aviat va estendre les seves recerques a l'obra d'autors catalans moderns i sobretot a la del poeta J. V. Foix. Al mateix temps es va dedicar a la traducció a l'anglès d'obres literàries catalanes i especialment a la de la poesia de l'esmentat poeta sarriànc.

El 1975 va publicar la seva tesi doctoral *Dream and Fantasy in 14th and 15th Century Catalan Prose* (Barcelona, Edicions Hispam). I, dos anys més tard, va encarregar-se de la traducció a l'anglès dels poemes catalans inclosos dins el llibre del seu mestre: Josep Roca-Pons, *An Introduction to Catalan Literature* (Bloomington [Indiana], Department of Spanish and Portuguese, 1977). L'any 1980 va aparèixer el seu llibre *J. V. Foix* (Boston, G.K. Hall) dins la col·lecció «*Twayne World Authors Series*», una de les primeres aportacions de Patricia Boehne a l'estudi crític de l'obra del poeta, una mostra anticipada del qual ja havia publicat el 1978, «*J. V. Foix: A Search for Personal Reality*» (J. Gulsoy / J. M. Solà-Solé, ed., *Catalan Studies Volume in Memory of Josephine de Boer*. Barcelona, Hispam, 1977, 251-257). Així mateix, Patricia Boehne va dedicar atenció a l'obra d'alguns escriptors medievals en una sèrie d'articles, com ara «*The Coronation of Curial*» (M. Duran et al., ed., *Actes del Segon Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica [Yale, 1980]*. Montserrat, PAM, 1982, 179-187); «*Arnau de Vilanova i els documents catalans de la Biblioteca Vaticana*» (P. Boehne et al., ed., *Actes del Tercer Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica*

[Toronto, 1982]. Montserrat, PAM, 1983, 153-158); «The Presence of Petrarch in *Curial e Güelfa*» (*Catalan Review* 5.1, 1991, 35-55); o «Guy i Tirant: contagiositat de la malaltia d'amor» (J. White Albrecht et al., ed., *Homenatge a Josep Roca-Pons: Estudis de llengua i literatura*. Montserrat, PAM, 1991, 111-125). Va lliurar a la impremta també un volum de caràcter divulgatiu sobre la novel·la catalana de la Renaixença: *The Renaissance Catalan Novel* (Boston, K. Hall, 1989). Tanmateix, Patricia Boehne mai no va deixar d'investigar sobre l'obra de J. V. Foix, tal com palesen alguns dels seus articles publicats poc abans de la seva jubilació, entre els quals hom pot citar especialment «J. V. Foix and the Civil War, 1936-1939», *Catalan Review* 1, No. 1, 1986, 25-49; «J. V. Foix: Cròniques d'ultrason» (Philip D. Rasico / Curt J. Wittlin, ed., *Actes del Cinquè Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica [Tampa-St. Augustine, 1987]*. Montserrat, PAM, 1988, 313-319); «Realitat / irrealitat en Foix i Borges» (K. I. Kobberberg et al., ed., *Actes del Sisè Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica [Vancouver, 1990]*. Montserrat, PAM, 1992, 297-310); «És quan dormo que hi veig clar» (Catalan Poetry from 1950 to the Future)» (Josep Solà-Solé, ed., *Modern Catalan Literature. Proceedings of the Fourth Catalan Symposium, [Washington, D.C., 1993]*. New York, Peter Lang, 1995, 25-38); o «J. V. Foix: dels qui en vulgar parlaren sobirà» (*Estudis de lingüística i filologia oferts a Antoni M. Badia i Margarit*, I. Montserrat, PAM, 1995, 79-84).

Al llarg de la dècada 1975-1985 aproximadament, Patricia Boehne, sovint acompanyada de la seva família, féu llargues estades estiuenques al Port de la Selva (Alt Empordà) a fi de conversar amb el poeta Foix i fer-li una sèrie d'entrevistes, algunes de les quals va enregistrar magnetofònicament. La major part d'aquests enregistraments poètics i autobiogràfics es van cedir després a la Fundació J. V. Foix (Barcelona). Ultra això, i sens dubte tenint en compte tant les seves arrels familiars com la seva experiència particular, Patricia Boehne va deixar a la Lilly Library de la Universitat d'Indiana tota la seva documentació relacionada amb la North American Catalan Society (1978-1998), i especialment amb els anys de la seva presidència d'aquesta entitat, la qual donació consistia en entorn d'uns mil cinc-cents documents, incloent-hi fotografies i sobretot correspondència particular. Aquests documents constitueixen avui una part important dels Arxius Josep Roca-Pons de la North American Catalan Society, els quals es conserven a la Universitat d'Indiana gràcies en gran mesura als esforços de Patricia Boehne, una de les figures capdavanteres i més importants dels estudis catalans a Nord-Amèrica en el darrer quart del segle xx.

Philip D. RASICO
Vanderbilt University

JORDI CARBONELL I TRIAS
(1920-2013)

Jordi Carbonell (i Tries com sols ho precisava ell per llevar dubtes) va morir el 3 d'agost de 2013 a Perpinyà on havia nascut el 8 de març de 1920. Ja feia quasi vint anys que l'únic premi Sant Jordi nord-català no havia tret cap novel·la i un parell que la seua cabellera blanca no onejava més en les manifestacions públiques de catalanitat, que sempre s'havia fet un deure de presenciar amb l'Odeta, la seua esposa i deixeblla.

“Sempre”, és a dir d'ençà dels anys seixanta, quan en Carbonell va decidir de fer vida i obra catalanes. L'home llavors era cinquantenari, el novel·lista encara per néixer. L'entrada tardana en literatura catalana no és pas excepcional a la Catalunya del Nord, sobretot quan les necessitats de la vida han dut els potencials literats lluny del niu nadiu. En un context on res no porta a fer vida catalana, “ans al contrari” diria Carbonell, escriure en català no pot ser sinó un repte individual. Per fer emergir la necessitat i formular una decisió que regiria el seu avenir i el de la família, va caldre a en